

UZASADNIENIE

WYROKU W CAŁOŚCI

Decyzją z 23.01.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 8.01.2020 r. odmówił M. K. przyznania rekompensaty, ponieważ na wymagane 15 lat pracy w warunkach szczególnych udowodnił 9 lat, 5 miesięcy i 10 dni. Zakład wyjaśnił, że nie uwzględnił okresu pracy w warunkach szczególnych od 1.06.1993 r. do 31.05.1994 r. ze względu na braki formalne w świadectwie pracy wystawionym przez (...) S.A.

(decyzja w aktach ZUS)

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą wnioskodawca, reprezentowany przez adwokata, złożył od niej odwołanie, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do rekompensaty za pracę w szczególnych warunkach oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa adwokackiego, argumentując, że posiada ponad 15-letni staż pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w związku z wykonywaniem stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze spawacza. Odwołujący zarzucił, że ZUS niezasadnie nie uwzględnił do okresu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 1.06.1993 r. do 31.05.1994 r. (odwołanie k. 3-8)

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

(odpowiedź na odwołanie k. 44-45)

W toku postępowania strony podtrzymały zajęte w sprawie stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

M. K. urodził się (...)

(niesporne)

Prawomocną decyzją z 22.06.2015 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) ponieważ wnioskodawca na dzień 1.01.1999 r. wykazał staż pracy wykonywanej w warunkach szczególnych jedynie w ilości 9 lat, 5 miesięcy i 10 dni.

(decyzja k. 54 akt ZUS)

Następnie prawomocną decyzją z 28.09.2015 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury na podstawie art. 114 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), ponieważ decyzją z 22.06.2015 r. odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury i ubezpieczony nie przedłożył nowych dokumentów mających wpływ na przyznanie prawa do świadczenia.

(decyzja k. 82 akt ZUS)

Na mocy decyzji z 23.12.2019 r. ZUS II Oddział w Ł. przyznał wnioskodawcy emeryturę w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego.

(niesporne, a nadto decyzja k. 5 akt ZUS)

Odwołujący złożył w dn. 8.01.2020 r. wniosek o rekompensatę za pracę w warunkach szczególnych.

(wniosek w aktach ZUS)

Z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. pozwany organ rentowy zaliczył wnioskodawcy jako niesporny staż pracy w warunkach szczególnych w ilości 9 lat, 5 miesięcy, 10 dni, na który złożyły się następujące okresy: od 1.11.1981 r. do 10.12.1986 r., od 1.01.1987 r. do 1.05.1988 r., od 1.07.1988 r. do 31.12.1990 r., od 11.07.1991 r. do 30.07.1991 r., od 31.07.1991 r. do 8.12.1991 r., od 2.01.1992 r. do 31.01.1992 r.

(okoliczności niesporne)

Zakład nie zaliczył wnioskodawcy do ogólnego stażu pracy następujących okresów:

- 7.04.1977 r., tj. dnia przerwy, gdy M. K. nie podjął zatrudnienia po odbyciu służby wojskowej w okresie od 23.04.1975 r. do 6.04.1977 r.,

- 20.08.1980 r. - 26.08.1980 r., 31.07.1981 r. - 14.08.1981 r., 11.12.1986 r. - 31.12.1986 r., 2.05.1988 r. - 30.06.1988 r., 1.04.1993 r. - 30.04.1993 r., 10.05.1993 r. - 31.05.1993 r., 1.08.1993 r. - 22.08.1993 r., gdy odwołujący przebywał na urloпах bezpłatnych.

(okoliczności niesporne, wyciąg z książeczki wojskowej k. 4 akt kapitałowych, decyzja z 19.12.2019 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego w aktach kapitałowych ZUS k. 51-52)

Zgodnie ze świadectwem pracy z 24.01.1992 r. wystawionym przez Przedsiębiorstwo (...) w K. wnioskodawca był zatrudniony w tym zakładzie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 2.05.1977 r. do 31.01.1992 r. na stanowiskach: ślusarz konstrukcji metalowych, spawacz, zastępca kierownika Wydziału (...)Mechanicznego, a ostatnio na stanowisku ślusarza.

(świadectwo pracy k. 15-16)

Odwołujący w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. uczęszczał na kurs spawania w osłonie argonu met. (...) ręcznie od 1.08.1977 r. do 23.09.1977 r. Wnioskodawca posiada zaświadczenie o ukończeniu tego kursu wystawione 12.12.1977 r.

(zaświadczenie k. 10)

Książka spawacza została wydana wnioskodawcy w 1979 r. Pierwszy zapis o spawaniu w tej książce dotyczy okresu od 1.02.1978 r. do 15.10.1986 r. spawania w osłonie argonu w (...) przy spawaniu mostów szynowych typu (...) i (...).

(książka spawacza k. 11-14)

Zgodnie ze świadectwami wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 18.12.1998 r. wystawionym przez (...) S.A. w K. wnioskodawca był zatrudniony w w/w zakładzie pracy od 2.05.1977 r. do 31.01.1992 r. i w tym czasie od 1.11.1981 r. do 31.12.1990 r. oraz od 2.01.1992 r. do 31.01.1992 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu gazowym i elektrycznym na stanowisku spawacza, wymienioną w Wykazie A dział XIV poz 12 pkt 1 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1.08.1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę (Dz.U. (...) nr 3, poz. 6 ze zm.). (świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 18.12.1998 r. w aktach osobowych)

Zgodnie ze świadectwami wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 16.07.2015 r. wystawionym przez (...) S.A. w K. wnioskodawca był zatrudniony w w/w zakładzie pracy od 2.05.1977 r. do 31.01.1992 r. i w tym czasie od 1.11.1981 r. do 31.12.1990 r. oraz od 2.01.1992 r. do 31.01.1992 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomo-wodorowym wymienioną w Wykazie A dział XIV poz. 12 pkt 1 na stanowisku spawacza elektrycznego i gazowego wymienionym w Wykazie A dział XIV poz. 12 pkt 1 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z

1.08.1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę (Dz.U. (...) nr 3, poz. 6 ze zm.).

(świadczenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach w aktach ZUS)

W oryginalnych aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. nie ma angaży, z których wynikałoby, że wnioskodawca wykonywał pracę spawacza przed 1.11.1981 r.

W szczególności przed 1.11.1981 r. zgodnie z umową o pracę z 2.05.1977 r. od 2.05.1977 r. wnioskodawca został zatrudniony w tym zakładzie pracy na stanowisku ślusarza konstrukcji metalowych w pełnym wymiarze czasu pracy, a zgodnie z zaświadczeniem z 10.08.1978 r. wnioskodawca pracował jako ślusarz konstrukcji metalowych.

W przedmiotowych aktach osobowych z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. znajduje się:

- protokół z egzaminu dla sprawdzenia kwalifikacji pracowników z 3.12.1982 r., z którego wynika, że wnioskodawca posiada kwalifikacje w zawodzie spawacza, a także karta zaszeregowania z 14.02.1983 r., z której wynika, że odwołującemu z dniem 1.01.1983 r. powierzono stanowisko spawacza,

- protokół z egzaminu dla sprawdzenia kwalifikacji pracowników z 12.03.1984 r., z którego wynika, że wnioskodawca posiada kwalifikacje w zawodzie spawacza, a także karta zaszeregowania z 26.03.1984 r., z której wynika, że odwołującemu z dniem 1.04.1984 r. powierzono stanowisko spawacza,

- protokół z egzaminu dla sprawdzenia kwalifikacji pracowników z 10.06.1985 r., z którego wynika, że wnioskodawca posiada kwalifikacje w zawodzie spawacza, a także karta zaszeregowania z 21.07.1985 r., z której wynika, że odwołującemu z dniem 1.07.1985 r. powierzono stanowisko spawacza,

- karta zaszeregowania z 25.07.1986 r. z której wynika, że odwołującemu z dniem 1.07.1986 r. powierzono stanowisko spawacza,

- umowa na czas określony z 21.10.1986 r. i skierowanie do pracy w eksporcie w Austrii od 23.10.1986 r. do 31.12.1986 r. na stanowisku spawacza, a także zaświadczenie z 6.12.1986 r. z którego wynika, że wnioskodawca po okresie pracy w Austrii od 23.10.1986 r. do 5.12.1986 r. przebywał na urlopie wypoczynkowym od 8.12.1986 r. do 9.12.1986 r. oraz zaświadczenie z 10.12.1986 r., że wnioskodawca po powrocie z pracy w Austrii przebywał na urlopie bezpłatnym od 11.12.1986 r. do 31.12.1986 r.,

- karta zaszeregowania z 19.01.1987 r., z której wynika, że odwołującemu z dniem 2.01.1987 r. powierzono stanowisko spawacza,

- umowa na czas określony z 12.04.1987 r. i skierowanie do pracy w eksporcie w Austrii od 22.04.1987 r. do 3.11.1987 r. na stanowisku spawacza, a także aneks z 29.12.1987 r., z którego wynika, że przedłużono ten okres od 1.01.1988 r. do 30.06.1988 r., zaświadczenie, z którego wynika, że wnioskodawca po okresie pracy w Austrii przebywał na urlopie bezpłatnym od 2.05.1988 r. do 30.06.1988 r.,

- zaświadczenie z 18.07.1988 r. i karta zaszeregowania z 28.07.1988 r., z których wynika, że wnioskodawca z dniem 1.07.1988 r. rozpoczął pracę na stanowisku spawacza po powrocie z budowy eksportowej,

- protokół z egzaminu dla sprawdzenia kwalifikacji pracowników z 14.05.1990 r., z którego wynika, że wnioskodawca posiada kwalifikacje w zawodzie spawacza, a także karta zaszeregowania z 30.05.1990 r., z której wynika, że odwołującemu z dniem 1.05.1990 r. powierzono stanowisko spawacza,

- protokół z egzaminu dla sprawdzenia kwalifikacji pracowników z 17.10.1990 r., z którego wynika, że wnioskodawca posiada kwalifikacje w zawodzie spawacza, a także karta zaszeregowania z 24.10.1990 r., z której wynika, że odwołującemu z dniem 1.10.1990 r. powierzono stanowisko spawacza,

- zgodnie z angażem z 23.01.1991 r. z dniem 1.01.1991 r. wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku zastępcy kierownika wydziału produkcji,

- zgodnie z podaniem wnioskodawcy z 2.07.1991 r. i odpowiedzią na to podanie z 3.07.1991 r. wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym od 31.07.1991 r. do 31.12.1991 r.,

- zgodnie z kartą zaszeregowania z 2.01.1992 r. wnioskodawcy z dniem 2.01.1992 r. po urlopie bezpłatnym powierzono stanowisko spawacza.

(dokumenty w aktach osobowych k. 66)

Wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze godzin pracę na stanowisku spawacza w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. od 1.11.1981 r. w hali produkcyjnej, na której było 12 stanowisk spawalniczych. Praca była jednozmianowa. Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w brygadzie spawaczy. Na hali była grupa ślusarzy monterów, która przygotowywała dla spawaczy materiał. Wnioskodawca wykonywał spawanie gazowe w osłonie argonu. Wnioskodawca otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych.

(dokumenty w aktach osobowych k. 66, a w tym świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 18.12.1998 r., świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w aktach ZUS, zeznania wnioskodawcy e-prot. z 12.10.2020 r.: 00:03:35-00:31:09 w zw. z e-prot. z 18.01.2021 r.: 00:09:16 -00:17:24, zeznania świadka J. B. e-prot. z 12.10.2020 r.: 00:37:11-00:48:30, zeznania świadka L. J. e-prot. z 12.10.2020 r.: 00:49:00-00:56:59)

Zgodnie ze świadectwem pracy z 30.06.1992 r. wystawionym przez (...) Sp. z o.o. w Ł. wnioskodawca był zatrudniony w w/w zakładzie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy do 1.04.1992 r. do 30.06.1992 r. na stanowisku ślusarza – spawacza.

(świadectwo pracy k. 17-18)

Zgodnie ze świadectwem pracy z 31.05.1993 r. wystawionym przez (...) Sp. z o.o. w Ł. wnioskodawca był zatrudniony w w/w zakładzie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy od 1.07.1992 r. do 31.05.1993 r. na stanowisku ślusarza – spawacza.

(świadectwo pracy k. 19)

Zgodnie ze świadectwem pracy z 31.12.1993 r. wystawionym przez (...) Sp. z o.o. w Ł. wnioskodawca był zatrudniony w w/w zakładzie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy od 1.06.1993 r. do 31.12.1993 r. na stanowisku spawacza – monter.

(świadectwo pracy k. 20-21)

Zgodnie ze świadectwem pracy z 31.05.1994 r. wystawionym przez (...) Sp. z o.o. w Ł. wnioskodawca był zatrudniony w w/w zakładzie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy od 1.01.1994 r. do 31.05.1994 r. na stanowisku spawacza – monter.

(świadectwo pracy k. 22)

W w/w okresach zatrudnienia w firmie (...) sp. z o.o., następnie firmie (...), później (...) Sp. z o.o. a potem (...) H. U., wnioskodawca pracował w brygadzie, w której było 2 monterów i 2 spawaczy. Z oryginalnych akt osobowych wynika, że wnioskodawca w w/w pracował na stanowisku do 1.04.1992 r. do 30.06.1992 r. na stanowisku ślusarza – spawacza,

od 1.07.1992 r. do 31.05.1993 r. na stanowisku ślusarza – spawacza, od 1.06.1993 r. do 31.12.1993 r. na stanowisku spawacza – montera, od 1.01.1994 r. do 31.05.1994 r. na stanowisku spawacza – montera. Wykonując pracę na stanowisku spawacza- ślusarza i spawacza- montera, odwołujący jako monter i ślusarz przytrzymywał elementy do montażu, a także wykonywał prace spawalnicze polegające na spawaniu elektro-gazowym konstrukcji stalowych w osłonie dwutlenku węgla. Wnioskodawca pracował w systemie jednozmianowym od 7.00 do 15.00.

(akta osobowe k. 88, 121, zeznania wnioskodawcy e-prot. z 12.10.2020r.: 00:03:35-00:31:09 w zw. z e-prot. z 18.01.2021 r.: 00:09:16 -00:17:24, zeznania świadka M. O. k. 100)

Zgodnie ze świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawionym przez (...) S.A. w Ł. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w okresie od 1.05.1993 r. do 31.12.1993 r. na stanowisku spawacza oraz w (...) H. U. w okresie od 1.01.1994 r. do 31.05.1994 r. na stanowisku spawacza i w w/w okresach pracował stale i w pełnym wymiarze godzin wykonując jako spawacz prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym wymienione w Wykazie A dział XIV punkt 12 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1.08.1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę (Dz.U. (...) nr 3, poz. 6) załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r.

(świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach k. 22 akt ZUS)

Z legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy wynika, że odwołujący:

- w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. od 2.05.1977 r. do 31.01.1992 r. pracował na stanowiskach: ślusarz, spawacz, zastępca kierownika wydziału;

- w okresie zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w Ł. do 1.04.1992 r. do 30.06.1992 r. pracował na stanowisku ślusarza – spawacza,

- w okresie zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w Ł. od 1.07.1992 r. do 31.05.1993 r. pracował na stanowisku ślusarza – spawacza,

- w okresie zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w Ł. od 1.06.1993 r. do 31.12.1993 r. pracował na stanowisku spawacza – montera (świadectwo pracy k. 20-21),

- w okresie zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w Ł. od 1.01.1994 r. do 31.05.1994 r. pracował na stanowisku spawacza – montera.

(legitymacja ubezpieczeniowa k. 27-43)

Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawcy i świadków, że w spornych okresach wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie pracę spawacza, albowiem zeznania te stoją w opozycji do treści dokumentów zalegających w oryginalnych aktach osobowych wnioskodawcy.

Co się tyczy pierwszego spornego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K., to Sąd w szczególności zważył, że co prawda świadkowie i wnioskodawca zeznali, że odwołujący już po kursie spawacza wykonywał wyłącznie pracę spawacza, a z książki spawacza wydanej wnioskodawcy w 1979 r. zapisano, że spawał od 1.02.1978 r., jednakże analiza oryginalnych akt osobowych wnioskodawcy i świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z tego okresu zatrudnienia nie potwierdza wersji skarżącego i świadków J. B. i L. J., że odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał wyłącznie prace spawacza, gdyż przed 1.11.1981 r. nie ma żadnych angaży, z których wynikałoby, że wnioskodawca był zatrudniony, jako spawacz i że wykonywał pracę spawacza, a zachowany pierwszy protokół z egzaminu dla sprawdzenia kwalifikacji pracowników, z którego wynika, że wnioskodawca posiada kwalifikacje w zawodzie spawacza pochodzi z 3.12.1982 r., zaś pierwsza karta zaszeregowania, z której wynika, że

odwołującemu z dniem 1.01.1983 r. powierzono stanowisko spawacza pochodzi z 14.02.1983 r. Sąd uwzględniając cały dostępny materiał dowodowy, a w tym konfrontując zeznania wnioskodawcy i świadków J. B. i L. J. z oryginalnymi angażami z w/w okresu zatrudnienia odwołującego uznał, że pierwszą pewną datą, od której możliwe jest przyjęcie, że wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych jako spawacz w Przedsiębiorstwie (...) w K. jest 1.11.1981 r. tak jak to przyjął na podstawie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z 18.12.1998 r. pozwany organ rentowy.

Za niewiarygodne Sąd uznał także twierdzenia ubezpieczonego i świadka M. O., którzy zeznali, że przez cały okres zatrudnienia w firmie (...) sp. z o.o., następnie firmie (...), później (...) Sp. z o.o. a potem (...) H. U., wnioskodawca wykonywał wyłącznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace spawacza, albowiem we wszystkich angażach oraz świadectwach pracy wskazano, że wnioskodawca pracował na stanowiskach ślusarza- spawacza i montera – spawacza. Wnioskodawca nie potrafił w żaden racjonalny sposób wyjaśnić, dlaczego miał wpisane takie stanowiska pracy, a nadto zeznał, że jako ślusarz i monter przytrzymywał elementy do montażu. Sąd nie przeczy, że wnioskodawca mógł w tym czasie wykonywać także prace spawacza, ale nie ma w dostępnej oryginalnej dokumentacji z w/w okresów zatrudnienia, dowodów z dokumentów, które pozwalałyby jednoznacznie ustalić, że wnioskodawca wyłącznie, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał tylko pracę spawacza.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art.21 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2017 r. , poz. 664) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Stosownie do treści ust. 2 tego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W myśl art.23 ust.1 i 2 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę; rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (tak M. Zieleniecki - Komentarz do art.21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX, por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.03.2016 r., III AUa 1899/15 – LEX 2044406).

Przepisy art.2 pkt 5 i art.21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty, tj.:

- 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej,
- 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat.

Przesłanką negatywną zawartą w art.21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych jest nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W literaturze podkreśla się, że wykładnia przepisu art.21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych nie może prowadzić do absurdalnego wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły

prawa do jakiegokolwiek emerytury z FUS. Skoro zgodnie z art.23 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art.21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Przyjąć tym samym również należy, że rekompensata nie przysługuje tym ubezpieczonym, którzy zostali objęci ubezpieczeniem społecznym lub rozpoczęli służbę po 31 grudnia 1998 r.

Analiza układu warunkującego prawo do emerytury pomostowej prowadzi do wniosku, że świadczenie to przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.32 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale nie nabyli prawa do emerytury pomostowej z powodu nieuznania ich pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (tak M. Zieleniecki - Komentarz do art.21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX).

W przedmiotowej sprawie bezsporne jest, że odwołujący się nie nabył prawa do emerytury pomostowej, ani prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Stosownie natomiast do treści art.32 ust.2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2017 r. , poz. 1383) za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepis art.32 ust.4 stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 z późn. zm.).

Z §1 cytowanego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w §4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Przepis § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Analiza treści wykazu A stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że do prac wykonywanych w warunkach szczególnych należą wymienione w Dziale XIV (zatytułowanym „Prace różne”) pod poz. 12 „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym”.

Wskazać należy, że prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomo-wodorowym wymienione na stanowisku spawacza elektrycznego i gazowego wymieniono też w Wykazie A dział XIV poz. 12 pkt 1 stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1.08.1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę (Dz.U. (...) nr 3, poz. 6 ze zm.).

W niniejszym postępowaniu wnioskodawca żądał zaliczenia do okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, oprócz uwzględnionego przez ZUS, okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. przed 1.11.1980 r. tj. od ukończenia kursu spawacza (na który uczęszczał od 1.08.1977 r. do 23.09.1977 r.) pracy spawacza od października 1977 r., a nadto wniósł o zaliczenie do tego stażu pracy całego spornego okresu zatrudnienia w firmie (...) sp. z o.o., następnie firmie (...), później (...) Sp. z o.o. a potem (...) H. U., twierdząc, że przez cały ten czas wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie prace spawacza.

W niniejszej sprawie nie ulegało bowiem wątpliwości, że tylko wykazanie przez wnioskodawcę dodatkowych okresów świadczenia pracy w warunkach szczególnych (i to jedynie w sytuacji, gdy łącznie z niezaliczonymi okresami wskazanymi w treści zaskarżonej decyzji dawałyby 15 lat stażu pracy w warunkach szczególnych) otwierałoby mu drogę do rozpatrzenia pod kątem wykonywania pracy w warunkach szczególnych niezaliczonych okresów wskazanych przez organ rentowy w treści zaskarżonej decyzji.

Przypomnieć wypada, że organ rentowy uznał wnioskodawcy jako bezsporny staż pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w ilości 9 lat, 5 miesięcy, 10 dni.

Samo zaś zaliczenie nawet spornego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. przed 1.11.1980 r. od 1.10.1977 r. do 31.10.1980 r., po odliczeniu okresów urlopu bezpłatnego od 20.08.1980 r. do 26.08.1980 r. i od 31.07.1981 r. do 14.08.1981 r. (razem 22 dni urlopu bezpłatnego), dałoby dodatkowo 2 lata, 11 miesięcy, 8 dni, a zaliczenie całego spornego okresu zatrudnienia w firmie (...) sp. z o.o. (1.04.1992 r. – 30.06.1992 r.), następnie firmie (...) (1.07.1992 r. – 31.05.1993 r.), później (...) Sp. z o.o. (1.06.1993 r. – 31.12.1993 r.) a potem (...) H. U. (1.01.1994 r. – 31.05.1994 r.) dawałoby wnioskodawcy dodatkowo staż 2 lat i 2 miesięcy pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu nie było możliwe zaliczenie wnioskodawcy spornego okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. przed 1.11.1980 r. od 1.10.1977 r. do 31.10.1980 r., po odliczeniu okresów urlopu bezpłatnego od 20.08.1980 r. do 26.08.1980 r. i od 31.07.1981 r. do 14.08.1981 r. do stażu pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza, albowiem analiza oryginalnych akt osobowych wnioskodawcy i świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z tego okresu zatrudnienia nie potwierdza wersji skarżącego i świadków J. B. i L. J., że odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał wyłącznie prace spawacza, gdyż przed 1.11.1981 r. nie ma żadnych angaży, z których wynikałoby, że wnioskodawca był zatrudniony jako spawacz i że wykonywał pracę spawacza, a zachowany pierwszy protokół z egzaminu dla sprawdzenia kwalifikacji pracowników, z którego wynika, że wnioskodawca posiada kwalifikacje w zawodzie spawacza pochodzi z 3.12.1982 r., zaś pierwsza karta zaszeregowania, z której wynika, że odwołującemu z dniem 1.01.1983 r. powierzono stanowisko spawacza pochodzi z 14.02.1983 r.

Sąd zważył, że prawo do rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach stanowi przywilej. W związku z tym strona musi udowodnić, a nie jedynie uprawdopodobnić przesłanki przyznania prawa, a temu służą przede wszystkim dokumenty, i dopiero wówczas, gdy są one niedostępne możliwe jest dokonywanie ustaleń na podstawie innych dowodów, w tym zeznań świadków. W rozpatrywanej sprawie Sąd uznał za adekwatną regułę stosowaną powszechnie w orzecznictwie, że same zeznania świadków, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych, nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach. Do takich zeznań należy podejść z dużą ostrożnością, zwłaszcza gdy twierdzenia te są sprzeczne z dokumentami. Nie można bowiem oprzeć ustaleń faktycznych, co do okresów pracy wnioskodawcy na danym stanowisku na zeznaniach świadków w sytuacji, gdy treść dokumentów jednoznacznie temu zaprzecza.

Mając na uwadze powyższe Sąd uwzględniając cały dostępny materiał dowodowy, a w tym konfrontując zeznania wnioskodawcy i świadków J. B. i L. J. z oryginalnymi angażami z w/w okresu zatrudnienia odwołującego uznał, że pierwszą pewną datą, od której możliwe jest przyjęcie, że wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych jako spawacz w Przedsiębiorstwie (...) w K. jest dzień 1.11.1981 r., tak jak to przyjął na podstawie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z 18.12.1998 r. organ rentowy, który po odliczeniu okresów urlopu bezpłatnego, prawidłowo uwzględnił łącznie staż pracy w warunkach szczególnych w ilości 9 lat, 5 miesięcy i 10 dni.

Zdaniem Sądu niewiarygodne są także twierdzenia ubezpieczonego i świadka M. O., którzy zeznali, że przez cały okres zatrudnienia w firmie (...) sp. z o.o., następnie firmie (...), później (...) Sp. z o.o. a potem (...) H. U., wnioskodawca wykonywał wyłącznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace spawacza, skoro we wszystkich angażach oraz świadectwach pracy wskazano, że wnioskodawca pracował na stanowiskach ślusarza- spawacza i montera – spawacza. Wnioskodawca nie potrafił w żaden racjonalny sposób wyjaśnić, dlaczego miał wpisane takie stanowiska pracy, a nadto zeznał, że jako ślusarz i monter przytrzymywał elementy do montażu. Sąd nie przeczy, że wnioskodawca mógł w tym czasie wykonywać także prace spawacza, ale nie ma wobec dostępnej oryginalnej dokumentacji z w/w okresów zatrudnienia, dowodów, które pozwalałyby jednoznacznie i w sposób pewny, wolny od spekulacji, ustalić, że wnioskodawca wyłącznie, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał tylko pracę spawacza.

Należało w tym miejscu podnieść, iż nie jest dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 czerwca 2008 roku, II UK 306/07, Lex 494129). Innymi słowy, wykonywanie również innej niż wymieniona w wykazie pracy w ramach czasu pracy uniemożliwia zaliczenie danego okresu jako okresu pracy w szczególnych warunkach. Tylko bowiem okresy wykonywania zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy wypełniają kryterium uznania pracy o cechach znacznej szkodliwości dla zdrowia lub znacznego stopnia uciążliwości, lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Stałe wykonywanie takich prac oznacza, że krótsze dobowo (nie w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy na danym stanowisku) lub okresowe, a nie stałe świadczenie pracy, wyklucza dopuszczalność uznania pracy za świadczoną w szczególnych warunkach wskutek niespełnienia warunku stałej znacznej szkodliwości dla zdrowia lub stałego znacznego stopnia uciążliwości wykonywanego zatrudnienia, o czym stanowi § 2 ust. 1 Rozporządzenia.

Należy także stanowczo podkreślić, że o ile w sprawie istniałaby kompletna dokumentacja pracownicza, nosząca wszelkie znamiona miarodajności i pozwalająca na odtworzenie przebiegu zatrudnienia na przestrzeni lat, to skarżący nie miałby potrzeby zgłaszania dowodu z zeznań świadków na okoliczności przeciwne. Strona składając odwołanie do sądu musi wyważyć swoje interesy procesowe i liczyć się z tym, że sąd nie przyzna jej racji jeśli nie ma dowodów uzasadniających jej roszczenie. Składając zatem odwołanie strona nie może liczyć na to, że dowody z zeznań współpracowników, już tylko z tej racji, że są spójne z jego zeznaniami zyskają szczególny walor dowodowy. Przy czym należy zauważyć, że sąd prowadząc już zainicjowane postępowanie ma obowiązek dopuścić wszelkie dowody na istotne w sprawie okoliczności, co nie oznacza, że uzna ich wiarygodność. Należy podkreślić, że prawo do sądu nie jest prawem absolutnym, lecz służy ochronie naruszenia interesów konkretnego podmiotu. Cel tego konstytucyjnego uprawnienia nie realizuje się natomiast przez dochodzenie roszczeń ab ovo nienależnych (wyrok SN z 9 maja 2017 r., I UK 212/16).

Podsumowując - stwierdzić należy, że wnioskodawca nie spełnia wymogu legitymowania się co najmniej 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem nie wykazał, że spornych w n/n postępowaniu okresach wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie pracę spawacza.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

z/odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. wnioskodawcy